

Vier priesters geven antwoord op vijf vragen over de crisis in de Kerk. Hoe geraken we er weer bovenop?

Niet kerkelijk, wel gelovig

Onderzoek naar spiritualiteit bij dertigers en veertigers

- ▶ Ze hechten nog belang aan het christelijke geloof, maar niet in de traditionele vorm
- ▶ Kerkdiensten vinden ze vaak te weinig doorleefd en authentiek
- ▶ Wie een christelijk aanbod voor hen wil doen, moet ruimte laten voor eigen invulling en toch ook voldoende inhoud aanreiken

Lieve WOUTERS

Ondanks het dalende kerkbezoek, blijft de graad van gelovigheid nagenoeg gelijk. Wie manieren zoekt om de christelijke boodschap bij een almaar minder kerkelijk publiek toch ingang te doen vinden, kan gebaat zijn met de bevindingen van Kaski. Dit Nederlandse expertisecentrum nam de spiritualiteit van dertigers en veertigers in Nederland onder de loep. Dat deed het in opdracht van de lokale radiozender Kerk zonder Grenzen, die op basis van de resultaten zijn aanbod wil vernieuwen.

De dertigers en veertigers worden onderverdeeld in vier groepen: kerkelijk gelovigen, niet-kerkelijk sterk gelovigen, niet-kerkelijk enigszins gelovigen en niet-kerkelijk niet-gelovigen. De eerste groep voelt zich nog tamelijk goed thuis in het traditionele aanbod van de (katholieke en/of protestantse) Kerk, met name de zondagsmis en de klassieke katholieke verenigingen. De vierde groep is niet of weinig geïnteresseerd in zingeving of spiritualiteit. Van belang zijn vooral de twee overige groepen: niet-kerkelijk sterk en enigszins gelovigen. Welk aanbod kan de Kerk voor hen uitwerken, trouw aan haar boodschap en toch aantrekkelijk voor hen?

Bij het naderbij bekijken van deze groepen valt meteen op dat het gaat om betrekkelijk grote groepen (bijna de helft van de Nederlandse dertigers en veertigers) en dat vrouwen in de meerderheid

zijn. Behalve met het christendom voelen de sterk gelovigen onder hen zich aangetrokken tot het boeddhisme en in iets mindere mate ook tot het humanisme en New Age. De enigszins gelovigen zien niet zoveel in het boeddhisme of New Age, maar voelen zich meer dan de sterk gelovigen verbonden met het christendom en met het humanisme. Ze lijken daarin meer op de kerkelijk gelovigen, die blijkbaar wat nuchterder in het leven staan.

Spreadstand

Onze sterk en enigszins gelovige dertigers en veertigers hechten nog wel belang aan vieringen en rituelen in de Kerk, maar geven ze graag zelf mee vorm. Ze vinden het erg belangrijk dat ze 'de waarheid innerlijk ervaren'. Ze willen als het ware voelen dat een boodschap waar en zinvol is, nemen niet voetstoots een eeuwenoude boodschap of traditie aan. Dit soort 'servicekerk' is vaak een nachtmerrie voor pastoren, die in een ongemakkelijke spreadstand komen te staan tussen de verlangens van deze zinzoekers en de geloofstraditie die niet oneindig voor interpretatie vatbaar is.

Die ongemakkelijke spreadstand is echter misschien wel de enige mogelijke houding voor christenen die bekommerd zijn om de voortzetting van het geloof bij een jongere generatie.

Gelovige dertigers en veertigers blijken nog vaak te bidden. Ze omschrijven het gebed als een psychotechniek, gericht op zelfreflectie, maar ook als een middel om één te worden met God of met de omgeving. Bedevaarten kunnen nog altijd op belangstelling rekenen. Blijkbaar is dit een vorm die genoeg ruimte laat voor eigen invulling en tegelijk voldoende kader biedt om zich deel te voelen van een geheel. De doelgroep volgt geregeld een cursus spiritualiteit. Kaarsjes branden doet zowat iedereen.

Voor niet-kerkelijke gelovige dertigers en veertigers is geloven een zoektocht, geworteld in eigen ervaringen, om authentiek, zelfstandig en gelukkig in het leven te staan. Zij hebben behoefte aan een spiritueel aanbod, waarin de christelijke ondertoon van hun opvoeding nog herkenbaar is.

Niet-kerkelijke, gelovige dertigers en veertigers hebben behoefte aan een spiritueel aanbod waarin de christelijke ondertoon van hun opvoeding nog herkenbaar is. © Corbis